

Voortaan vlag uit op Veteranendag

DEN HAAG (ANP) – De Nederlandse vlag wappert op Veteranendag voortaan op alle rijksgebouwen.

Premier Balkenende heeft na overleg met zijn ministerraad gisteren besloten dat Veteranendag wordt opgenomen in de algemene instructie voor het uitsteken van de Nederlandse vlag op overheidsgebouwen.

Er werd al gevraagd op Veteranendag, die voor het eerst in 2005 gehouden werd. Maar de officiële vlaginstructie was hiervoor nog niet aangepast. Vanaf nu zal op alle gebouwen van het Rijk gevlagd worden. Gemeenten en provincies krijgen het verzoek te vlaggen. Bedrijven en particulieren mogen ook de driekleur uithangen.

Veteranendag valt dit jaar op de laatste zaterdag van juni. Voorheen was het op 29 juni, de verjaardag van prins Bernhard.

Honderd miljoen voor woningbouw en monumenten

Redactie politiek

DEN HAAG – Minister Van der Laan voor Wonen trekt bijna 100 miljoen euro uit voor het stimuleren van woningbouw en de restauratie van enkele monumenten.

Dat is gisteren bekendgemaakt. Tot 16 juli kunnen gemeenten subsidie aanvragen voor herstructurering nieuwbouw. Het geld is bestemd voor projecten die door de economische crisis zijn stilgevallen. Als de 100 miljoen is verdeeld, komt er een nieuwe ronde. In totaal is er 395 miljoen euro beschikbaar.

Zo'n 13 miljoen van het budget gaat naar monumenten: de Lambertuskerk in Maastricht, Hartelust in Leeuwarden, Huis Rodenburgh in Dordrecht, de Clemenskerk in Hilversum, Het Karenhuis in Alkmaar en de DRU-fabriek Ulft. Hierbij gaat het om het ombouwen van de panden tot huizen.

Dijksma leidt PvdA-onderzoek naar verlies in EP

Redactie politiek

DEN HAAG – Staatssecretaris Dijksma van Onderwijs gaat het onderzoek van de PvdA leiden naar de oorzaken van het verlies bij de Europese verkiezingen.

Dat heeft partijvoorzitter Ploumen gisteren bekendgemaakt. De Nederlandse sociaaldemocraten verloren vorige week vier van de zeven zetels. De commissie onderzoekt hoe het kan dat de "geavanceerde boodschap" van de partij niet overkwam bij de kiezer. Behalve Dijksma zitten ook de Tweede Kamerleden Vermeij en Samsom in de werkgroep.

Afgelopen week barstte onder de PvdA'ers een heftige discussie los. Oud-minister Pronk twijfelde aan het leiderschap van partijleider en vicepremier Bos. Hij wil een sterke en duidelijke leider. Volgens minister Plasterk van Onderwijs is zijn partij „elitair" geworden.

„Vertrek van dr. Wilschut was eigen beslissing"

Kerkredactie

DALFSEN – Er is geen „inhoudelijke reden" voor het vertrek van dr. H. J. C. C. J. Wilschut als eindredacteur van het gereformeerd vrijgemaakte blad Nader Bekeken. Het was zijn eigen beslissing.

Dat schrijven Stichting Woord en Wereld en de redactie van Nader Bekeken in een brief aan alle abonnees. Ze reageren hiermee op een brief van een groep verontruste abonnees die een verband legde tussen het vertrek van dr. Wilschut en de kritische "Kroniek" die hij in februari had geschreven rond de benoeming van dr. S. Paas aan de Theologische Universiteit Kampen. Reden voor het vertrek van dr. Wilschut is volgens het bestuur en de redactie dat voor de andere "Kroniek" een „iets anders toonzetting (soms) gewenst" is.

Kabinet gaat vrijheid van corporaties inperken

Redactie politiek

DEN HAAG – Minister Van der Laan voor Wonen, Werken en Integratie heeft gisteren voorgaande voornemens gepresenteerd om de vrijheid van woningcorporaties aan banden te leggen.

De overheid gaat de taken van corporaties beperken (ze mogen niet meer onbeperkt investeren in commerciële projecten), het toezicht wordt verscherpt en de beloningen en vertrekpremies voor de topbestuurders gaan naar beneden.

De afgelopen maanden kwam een aantal van de 455 woningcorporaties die Nederland telt, negatief in het nieuws door extreem hoge salarissen voor de leidinggevenden, fraude en grove misrekeningen, waaronder de herinrichting van een cruiseschip dat vele tientallen miljoenen euro's duurder werd dan gepland.

Corporaties moeten zich volgens Van der Laan weer gaan richten op hun kerntaak, namelijk het bouwen van woningen voor mensen met lage inkomens. Ze mogen ook investeren in brede scholen en buurthuizen, maar niet meer in bioscopen en voetbalstadions.

Commerciële nevenactiviteiten mogen alleen nog als de corporatie een derde van de investering

Woningcorporaties

- Kabinet gaat vrijheid woningcorporaties inperken.
- Minder gemakkelijk investeren in commerciële projecten.
- Salaris bestuurder maximaal 180.000 euro.
- Vertrekpremie maximaal jaarsalaris.

voor zijn rekening neemt, de rest moet van investeerders komen. Als marktpartijen niet mee willen doen, is dat volgens Van der Laan het beste bewijs dat het geen goed project is.

Corporaties komen onder strenger toezicht. De overheid gaat het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV), dat nu de financiën van corporaties controleert, ombouwen tot een 'woonautoriteit'. Die gaat ook zaken als integriteit, doelmatigheid en maatschappelijke prestaties toetsen. Het CFV kan daarbij zelf op onderzoek uitgaan en sancties opleggen. Als zaken uit de hand lopen, kan de minister ingrijpen door tijdelijk een bewindvoerder aan te stellen.

De raden van commissarissen bij corporaties moeten veel professioneler gaan opereren. Ze moeten daadwerkelijk de leidinggevenden controleren. In het uiterste geval mag de minister de commissarissen ontslaan.

Corporaties die willen fuseren, krijgen te maken met strenge eisen. Het kabinet wil verder dat corporaties maximaal 80.000 woningen beheren, ongeveer de omvang van de grootste corporaties nu. Gemeenten krijgen ook meer te zeggen over corporaties. De gemeente wordt meer de baas. Als ze er niet uitkomen, beslist de minister.

Bestuurders mogen straks niet meer verdienen dan de Balkenendenom, circa 180.000 euro. Het is volgens Van der Laan lastig om dit op te leggen aan zittende bestuurders. Bij onvrijwillig vertrek mag maximaal een jaarsalaris worden uitbetaald.

De koepel van woningcorporaties Aedes twijfelt aan het nut van de maatregelen en denkt dat deze ten koste gaan van de woningbouwproductie.

„Geen doofpot na Catshuisbrand"

Premier weerlegt kritiek RTL Nieuws

Redactie politiek

DEN HAAG – Volgens premier Balkenende is er geen sprake van dat zijn ambtenaren een rapport over de Catshuisbrand wilden achterhouden.

RTL Nieuws kwam gisteren met het bericht dat een TNO-rapport over de brand in het Catshuis, waarbij in 2004 een schilder om het leven kwam, door ambtenaren van Balkenende niet aan het openbaar ministerie was overhandigd. Volgens TNO was de wandbekleding in de ambtswoning van de minister-president niet brandwerend. Dat zou de brand in het Catshuis hebben bevorderd.

Balkenende legde gisteren tijdens zijn wekelijkse persconferentie na afloop van de ministerraad uit dat het rapport van TNO niet voltooid was.

Achteraf bezien was het volgens de premier wel beter geweest om het direct te overhandigen aan het OM. Overigens is dat in een later stadium alsnog gedaan, maar de bevindingen die in het TNO-rapport staan, hebben de eindconclusies die de rijksrecherche al eerder had getrokken, niet gewijzigd. De oorzaak van de brand is volgens de premier het verboden gebruik van thinner. Daardoor was er een explosieve situatie ontstaan. „Het Catshuis was een bom", zei de premier

gisteravond op televisie.

Het al dan niet aanwezig zijn van brandgevaarlijke wandbekleding heeft daarop geen invloed gehad. De wandbekleding bepaalde het verloop van de brand die na de ontploffing ontstond. Enkele jaren geleden is het schildersbedrijf veroordeeld vanwege het verboden gebruik van het explosieve thinner.

De premier ging niet in op berichten van RTL Nieuws dat ambtenaren enkele verslagen en e-mails over het TNO-rapport hebben achterhouden en in de kluis van de landsadvocaat hebben opgeborgen. Dat zou blijken uit een vertrouwelijk rapport van de rijksrecherche. „Ik zal me verder vergewissen van de kritiek op de landsadvocaat", aldus de premier.

Advocaat Van der Biezen, die de weduwe van de schilder bijstaat, wil het complete dossier van de rijksrecherche over de brand in het Catshuis inzien. Hij heeft dat gisteren gevraagd aan Balkenende en aan de landsadvocaat. Het dossier ligt nu ter inzage bij de Tweede Kamer.

Van der Biezen heeft toe toe alleen een uittreksel gekregen van het rapport van de rijksrecherche.

Op basis daarvan wil de advocaat bezien of hij vervolgstappen onderneemt. Als hij het rapport niet krijgt, overweegt hij een kort geding aan te spannen.

Australiërs uit op Limburgs gas

DEN HAAG (ANP) – Het ministerie van Economische Zaken beslist waarschijnlijk eind juni, begin juli of er in Limburg naar gas mag worden geboord.

Een woordvoerder bevestigt dat er aanvragen liggen van een Australisch bedrijf en van DSM.

Het zou gaan om de winning van methaangas uit lagen steenkool. Het Australische bedrijf dat de aanvraag indiende is Queensland Gas Company Ltd (QGC), dat sinds 2008 deel uitmaakt van de British Gas Group.

Gedeputeerde Staten (GS) van Limburg adviseerden het ministerie onder voorwaarden po-

sitief over de aanvraag, aldus GS gisteren. GS adviseren wel om de proefboringen niet in beschermde natuur- en grondwaterbeschermingsgebieden te laten plaatshebben.

Een woordvoerder van het bedrijf DSM bevestigde gisteren dat het ook aanvragen heeft ingediend om gas te winnen uit steenkool. DSM wil dat doen in het Beatrixgebied bij Roermond en in de Peel.

Queensland Gas Company heeft overigens ook nog aanvragen ingediend om in Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel proefboringen naar gas te verrichten. DSM wil dat alleen in Limburg.

WAGENINGEN – Kolibries die in de lucht stilhangen benutten dezelfde vliegtechniek als een roterend esdoornzaadje (r), melden wetenschappers in Science. Het 'helikoptertje' doet dat echter beter, want uit vervolgonderzoek blijkt dat het draaien van de vleugel alleen al voldoende is om te kunnen vliegen.

Foto's Steve Sedlacek/David Lentink

Esdoornzaad en kolibrie benutten zelfde vliegtechniek

Willem H. Smith

WAGENINGEN – Wie kent niet de roterende zaadjes van de esdoorn, die zich in vrije val als een helikopter door de wind laten meevoeren om ver weg van de boom te landen? Het aerodynamische mechanisme van de langzaam dalende zaden is nu opgehelderd door wetenschappers van Wageningen Universiteit en het California Institute of Technology in Pasadena.

De onderzoekers, die gisteren hun bevindingen in het wetenschappelijke tijdschrift Science publiceerden, constateerden dat het draagvermogen van het wintende zaad wordt verduubbeld door een sterke luchtverwelling boven op de vleugel. Ook insecten, kolibries en vleermuizen benutten volgens hen dit principe.

De Nederlands-Amerikaanse studie toont aan dat zich boven op de vallende en daardoor roterende esdoornzaden vanaf de voorzijde een tornadoachtige wervel ontwikkelt. „Deze zogeheten vortex verlaagt de

luchtdruk boven het vleugeloppervlak, die daardoor extra draagkracht, "lift", krijgt, zodat het zaad wordt opgetild en langer in de lucht blijft", vertelt dr. ir. David Lentink, die met zijn Amerikaanse collega dr. Michael H. Dickinson het onderzoek leidde. „De wervel verhoogt de vliegprestaties van roterende zaden die vergeleken met dwarrelend zaad tweemaal zo hoog is."

Het mechanisme van de liggende wervelwind aan de bovenzijde van de vleugel lijkt opvallend genoeg sterk op de manier waarop insecten, vleermuizen en kolibries met hun vleugels veel lift genereren als ze in de lucht proberen stil te hangen.

De onderzoekers constateren een nagenoeg identieke werveling bij deze zeer verschillende organismen. In hun ogen duidt dit op een convergente evolutie van vliegprestaties. Met andere woorden: deze niet-verwante soorten ontwikkelden onafhankelijk van elkaar deze eigenschap.

Windtunnel

Om de luchtstroom rond het wintende zaad in beeld te

bringen, bouwden de onderzoekers plastic modellen van de gevleugelde esdoornvruchten, vijf tot tien keer groter dan die in werkelijkheid zijn. Deze lieten ze in een vat met dunne olie voortbewegen met een speciaal ontwikkelde robotarm. Dickinson: „We modificeerden daarvoor onze Robofly, een apparaat waarmee we eerder wervelingen rondom de vleugels van fruitvliegjes blootlegden."

In het oliebad bevonden zich minuscule glazen parels, die zouden bewegen op het moment dat het kunstzaad passeerde. De grootte van het zaad door de olie rotereert en de stroperigheid van de olie waren zo gekozen dat ze overeenkwamen met die van dalende, echte esdoornzaden in lucht. De wetenschappers maakten met laserlicht de beweging van de kralen zichtbaar en konden met een camera zo de aanwezigheid van de tornadoachtige wervel parallel en boven op de roterende vleugel vastleggen. Krachtmetingen toonden aan dat de sterke werveling zorgt voor zowel extra draagkracht

als een zachte landing van het 'helikoptertje'.

Om de nauwkeurigheid van deze proef met nepzaden te toetsen bouwden de wetenschappers in Wageningen een verticale windtunnel, waarin zij echte esdoornzaden lieten dwarrelen. Met behulp van opstijgende rook werd ook hier de wervel boven op de vleugel zichtbaar en konden die op film worden vastgelegd. Ook nu bleek deze vortex dezelfde structuur te vertonen als die van de klapperende vleugels van insecten, vleermuizen en kolibries wanneer die nagenoeg stilhangen in de lucht.

Sterker: de zaden doen het zelfs beter. Zo blijkt uit vervolgonderzoek dat draaiing van de vleugel alleen al voldoende is om te kunnen vliegen. Het helikopterzaad maakt daar handig gebruik van.

Lentink: „Een vogel bijvoorbeeld moet met spieren zijn vleugels in beweging zetten. De anatomische bouw van het dier verhindert dat de vleugels kunnen draaien. Het flappert de vleugels op en neer. Dat kost veel energie en is minder

efficiënt. Die ontdekking verschijnt over een dikke maand in het Journal of Experimental Biology."

Ruimteparachutes

Het draaiende zaadje van de esdoorn is wellicht het eenvoudigste ontwerp voor een mini-atuurhelikopter die met een micromotor wordt aangedreven, aldus Lentink, die in Delft vliegtuigbouw studeerde, in 2008 in Wageningen promoveerde op onderzoek naar vliegende vogels en zwemmende vissen en daarvoor vorige maand de Nederlandse Zoölogieprijs 2009 kreeg. „Dergelijke éénrotorhelix met een spanwijdte van 1 meter hebben al succesvolle vluchten gemaakt. Een toestel ter grootte van een esdoornzaadje is echter nog toekomstmuziek."

Andere toepassingsgebieden voor hun onderzoeksresultaten zien hij en zijn collega's in roterende parachutes, om bijvoorbeeld ruimtesondes op planeten zoals Mars geleidelijk te laten dalen en een zachte landing te laten maken.

▣ refdag.nl voor een filmpje.

Gemeenteraad mag langer zitten

Redactie politiek

DEN HAAG – Het kabinet heeft gisteren besloten om de zittingsduur van een aantal gemeenteraden te verlengen omdat ze bezig zijn met herindeling.

Concreet betekent het dat in deze gemeenten volgend jaar maart geen verkiezingen plaatshebben. Als deze gemeenten wel mee zouden doen met de verkiezingen, zouden burgers binnen een jaar tweemaal voor de gemeenteraad naar de stembus moeten. Dat is niet wenselijk, aldus staatssecretaris Bijleveld van Binnenlandse Zaken gisteren.

Op dit moment zijn de volgende gemeenten in gesprek over samenvoeging: Andijk, Wervershoof en Medemblik; Bussum, Muiden, Naarden en Weesp;

Scherpenzeel, Renswoude en Woudenberg; Wunseradiel, Bolsward, Sneek, Wymbritseradiel, Nijefurd en Gaasterland-Sleat; Bergen, Gennep, Mook en Middelaar; Margraten en Eijsden; Lith en Oss; Bodegraven en Reeuwijk; Abcoude, Breukelen, De Ronde Venen en Loenen.

Voor deze gemeenten is het wetgevingsproces nog niet zo ver dat er al een voorstel is ingediend bij de Tweede Kamer, maar de voortgang is wel zodanig dat de samenvoeging met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid doorgaan. Voor de herindeling van Abcoude, Breukelen, De Ronde Venen en Loenen is al een wet ingediend. De stemming is aangehouden in afwachting van een variantenonderzoek.

Bijleveld gaat de wet waarin het uitziel is geregeld naar de Raad van State sturen voor advies.

Gokbedrijf maakt kans op boete

DEN HAAG (ANP) – Gokbedrijf die zich niet aan de regels houden, kunnen straks een boete krijgen die kan oplopen tot 740.000 euro.

Het kabinet ging gisteren akkoord met de instelling van een kansspelautoriteit, die zo'n bestuurlijke boete kan opleggen, maar ook vergunningen mag verlenen aan aanbieders van kansspelen. Door de komst van dit zelfstandige bestuursorgaan zal het toezicht op de gokbranche volgens hem verbeteren. Er zal meer controle komen op legale en illegale kansspelen.

„Wij willen geen blokkade op

kansspelen. Het is prima dat mensen daar vertier aan beleven. Wij moeten optreden tegen de excessen, zoals verslaving, witwassen en fraude", aldus de minister.

De overheid heeft nu te weinig middelen om effectief te kunnen optreden als er dingen fout gaan. Het is al wel mogelijk om de vergunning van legale aanbieders, zoals Holland Casino en diverse loterijen, in te trekken. Maar volgens de minister is dat een zware maatregel, die meestal niet in verhouding staat tot de overtreding. Een hoge boete kan afschrikwekkend werken, denkt de minister.

NIJMEGEN – Een bezoeker bekeek gisteren tijdens de eerste kijkdag de bezittingen van Pim Fortuyn in het Nijmeegse Veilinghuis Hessink's. De inventaris van Palazzo di Pietro, de Rotterdamse woning van de in 2002 vermoorde politicus, gaat op 27 juni onder de hamer. In totaal gaat het om bijna 900 kavels.

Foto ANP

Eis: cel voor dealers Bunschoten

Van onze correspondent

BUNSCHOTEN – De officier van justitie in Utrecht heeft gisteren tegen een 21-jarige man uit Bunschoten die zij ziet als de leider van een groep drugs-handelaren, anderhalf jaar cel geëist waarvan een halfjaar voorwaardelijk.

De 31-jarige broer van de verdachte hoorde 54 dagen onvoorwaardelijke gevangenisstraf en 200 uur werkstraf eisen.

De twee Bunschoters maakten deel uit van een groep die een jaar geleden werd opgepakt. Volgens de officier was de drugshandel

dagelijks werk voor de jongste broer. Ze gaf aan dat de politie het onderzoek is gestart omdat er in de dorpen rond Utrecht zo veel harddrugs werden gebruikt. Een van de getuigen vertelde ook dat „iedereen in Bunschoten drugs gebruikt en dat je er vanzelf in rolt."

De politie werd getipt dat de twee broers in drugs handelden. Na de nodige telefoontaps deed de politie een inval in de woning van de broers. Men vond er onder meer een weegschaal met sporen van cocaïne. Hun moeder vertelde dat haar zoons drugs haalden in Nijkerk. Er werden vijf verdachten aangehouden.

Drie Bunschoters werden vorig jaar veroordeeld tot onvoorwaardelijke gevangenisstraffen.

De zaak tegen de twee broers liep de nodige vertraging op. Advocaten vonden dat verkeerde methodes waren gebruikt door een politieagent en eisten dat de officier niet-ontvankelijk moest worden verklaard.

De rechtbank wees die eis gisteren af. Wel werden de twee broers in oktober vrijgelaten. De officier betoogde dat de jongste broer direct terug moet naar de cel. De rechtbank bepaalde echter dat de Bunschoter tot de uitspraak op vrije voeten blijft.

Die uitspraak is op 26 juni.